

Ideologier

Debatten om Nils Torvalds politiska bakgrund gav upphov till lätta klirrningar i de finlandssvenska sommargroggarna. Var och en får ju blanda sin drink som den vill. Och eftersom den ideologiska törsten är så individuell kan en del bli mer högljudda än andra.

De som har försvarat Torvalds har bland annat konstaterat att SFP även tidigare har tålt partimedlemmar med ett extremt förflutet. Ett nästan bortglömt fall, som enligt mitt förmenande är den mest träffande parallellen till Torvalds, hittar man från 1947 då den forne högerradikalen och nazianhängaren Torsten G. Aminoff (1910–1985) dök upp på SFP:s partidag.

Precis som Torvalds var Aminoff en ytterst kunnig och bildad man som förtjänade sitt levebröd som journalist och författare. Precis som Torvalds hade han i sin ungdom öppet beundrat en totalitär regim och då energiskt gett spridning åt dess ideologi i Finland. Och framför allt, precis som Torvalds, skulle han sedermera (1955–1962) fungera som SFP:s viceordförande. Aminoff skötte sitt uppdrag ansvarsfullt och konstruktivt. Nu återstår att se om Torvalds är lika skicklig.

Vår tids stora ideologiska fråga är nog snarast den europeiska socialdemokratins framtid. De är inte enbart en slump att sossarna har lidit valförluster i flera EU-länder under de senaste åren. Det finns förstås en pendelrörelse i röstningsbeteendet – regeringsansvar och därmed sammanhängande officiösa rollspel kan tära på populariteten.

Men i sossarnas fall handlar det också om att det viktigaste redskapet för en socialdemokratisk politik, den starka staten, har tvingats på reträtt av marknadsekonomin globalisering. Västeuropas utveckling under andra hälften av 1900-talet visar att förutsättningen för socialdemokraternas framgångar har varit en ekonomisk protektionism, egentligen en form av nationell kapitalism.

Den amerikanska statsvetaren Sheri Burman har enligt en recension i *The Times Literary Supplement* (13.7.07) nyligen utkommit med en tankeväckande bok om den europeiska socialdemokratin. Som östkustliberal ser hon den som en livskraftig ideologi också för 2000-talet, främst tack vare dess tro på politikens möjligheter och breda förankringar i civilsamhället.

Hennes kritiker, det brittiska konservativpartiets akademiske sufflör Vernon Bogdanor, är inte riktigt övertygad om att så är fallet. Han påminner om att socialdemokraterna i likhet med sina historiska dödsfiender nazisterna, det vill säga *nationalsocialisterna*, har haft nationalstaten som fast utgångspunkt för sin politik. I motsats till EU-frälsta sossar tror han inte alls på möjligheterna att omvandla unionen till ett motsvarande slutet system.

Detta förklarar också bäst varför många sossar, inte minst i Sverige och Norge, är starkt skeptiska till EU. Det är paradoxalt nog tryggast att sjunga *Internationalen* på eget modersmål. Vet ni förövrigt vem som översatte sången till svenska 1902? Den svenske arbetardiktaren Henrik Meinander ...

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 19.8.2007